

עת"א (מרכז) 46234-01-17 - שמעון אזולאי נ' שרות בתי הסוהר

עת"א (מרכז) 46234-01-17 - שמעון אזולאי נ' שרות בתי הסוהר ואח'מחוזי מרכז

עת"א (מרכז) 46234-01-17

שמעון אזולאי (אסיר)

נגד

1. שרות בתי הסוהר

2. מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

[10.05.2017]

כבוד השופטת עמיתה קלרה רג'יניאנו

החלטה

1. העותר נדון למאסר של 11 שנים וקנס בסך 500,000 ₪ או 3 שנות מאסר תחתיו. זאת, בגין הרשעתו בעבירות של קשירת קשר לפשע, ניסיון לייבוא סם מסוכן, 8 עבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות, עבירה של סחיטה בכוח וסחר בסם מסוכן.

העותר לא שילם את הקנס וביום 18.5.13 הופעלה פקודת המאסר חלף הקנס והוטלו עליו 1095 ימי מאסר חלף קנס.

ערעור שהגיש העותר לבית המשפט העליון נדחה. (ע.פ. 4919/14 אזולאי נגד מדינת ישראל החלטה מיום 6.3.17) סך כל תקופת המאסר 13 שנים, 10 חודשים ו-12 ימים שמנינם מ - 16.9.2009.

תום מאסרו 27.7.2023. מסווג לקטגוריה ב/1. זהו מאסרו השני.

2. העותר משולב בסבב חופשות מ - 10.4.13. מיום 14.2.16 משולב באגף השקום בכלא השרון. תנאי חופשותיו כוללים מעצר בית מוחלט, משעה 20:00 בערב עד השעה 06:00 בבוקר וכן נוכחות ערב צמוד. משטרת ישראל אישרה לעותר 4 ערבים למשך חופשותיו.

3. עניינה של העתירה לשנות את תנאי הפיקוח בעת חופשותיו של העותר, כך שלא יחוייב עוד בערב צמוד. לחלופין, להורות על העברתו של העותר למסגרת שיקום פרטני ללא קשר בשינוי תנאי הפיקוח בעת חופשותיו.

4. ועדת הקטגוריות שדנה בבקשתו של העותר, דחתה ביום 23.11.16 את הבקשה לשינוי תנאי החופשה בשל יתרת מאסר ארוכה.

נימוקי העתירה

5. נטען כי החלטת המשיבים הינה בלתי סבירה בשל ההתעלמות מנתונים רבים הקיימים לטובת העותר לרבות התנהגותו החיובית לאורך כל מאסרו, נסיבות אורך המאסר וההתייחסות השונה שיש ליתן למאסר חלף קנס וחשיבות המעבר למסגרת השיקום הפרטני בנסיבותיו של העותר. נטען כי יתרת מאסרו של העותר הינה פועל יוצא של תקופת המאסר אשר עליו לרצות בפועל אשר בחלקה בשל חיסרון כיסו ואינה יכולה להוות נימוק יחיד לאי העברת העותר לשיקום פרטני.

לשיטתה של ב"כ העותר, לצורך חישוב תקופת מאסרו הכוללת של העותר, יש להתחשב רק בתקופת המאסר שהוטלה עליו בגין ביצוע העבירות ולהתעלם מהמאסר חלף קנס. דהיינו, יש להתייחס לעותר כמי שנדון למאסר של 11 שנים ללא חישוב תקופת המאסר חלף קנס.

נטען בביהמ"ש (מבלי שהדבר נטען בעתירה) כי בנסיבותיו של העותר על הרשות לסטות מהנוהלים שנקבעו על ידה, שהם בגדר הנחיות פנימיות ולהורות על העברתו של העותר לשיקום הפרטני גם ללא שינוי תנאי חופשותיו.

6. ב"כ העותר סומכת טענתה על פסק הדין של ביהמ"ש העליון ברע"ב 1049/15 נסים נזרי נגד שב"ס, שם נקבע כי לצורך חישוב תקופת מאסרו של אסיר לצורך שחרור מנהלי על פי סעיף 68(א)(9) לפקודת בתי הסוהר, אין להתחשב בתקופת מאסר שריצה חלף קנס.

בדין בפני טענה ב"כ העותר כי הנימוק היחיד שניתן לדחיית הבקשה לשינוי תנאי החופשה הוא יתרת מאסר ארוכה והפרשנות שניתנה בכתב התשובה ל"יתרת מאסר" כמתייחסת גם לשאלת המסוכנות ושאלת שלום הציבור היא פרשנות שגויה שלא עלתה לא על ידי משטרת ישראל ולא על ידי ועדת הקטגוריות.

לטענת ב"כ העותר יתרת מאסרו של העותר אינה מלמדת על מסוכנות שכן התנהלותו במאסר ללא רבב, הוא יוצא לחופשות ושולב בשיקום קבוצתי.

ב"כ העותר הפנתה לעת"א 65315-12-15 וטענה כי עולה מהעתירה הנ"ל כי המשיב הסכים בעבר להעביר אסיר לשיקום פרטני מבלי שהורד הערב הצמוד ואין מניעה לאמץ עמדה זו גם במקרה הנדון.

7. המשיב מתנגד לקבלת העתירה על שני חלקיה וסומך התנגדותו על החלטת ועדת הקטגוריות שהתכנסה בעניינו של העותר ביום 23.11.16 והחליטה שלא לשנות את תנאי החופשה שנקבעו לעותר ולהמשיך ולהתנות את יציאתו לחופשות עם ערב צמוד.

לטענת המשיב, משנדחה ערעורו של העותר ע"י ביהמ"ש העליון ונקבע כי המאסר חלף קנס משקף גם תכלית עונשית המעידה על היותו עונש חלופה לקנס ומשכשלו המאמצים בגבייתו אין העותר יכול להתלות בטענה שמאסרו ארוך בשל תקופת מאסר חלף קנס שהוטלה עליו. עוד נטען כי גם מבלי למנות תקופה זו עדיין מדובר בתאריך שחרור רחוק. לסיכום נטען כי המועד הרלוונטי מבחינת הוועדה הוא תום מאסרו המלא, לפיכך החלטת הוועדה סבירה ואין מקום להתערבות בהמ"ש.

באשר לבקשה החלופית, שעל הרשות לסטות מהנהלים שנקבעו על ידה ולהורות על העברתו של העותר לשיקום פרטני, ללא קשר לשינוי תנאי הפיקוח בעת חופשותיו. נטען, כי תנאי ראשון לשילובו של אסיר בשיקום פרטני הוא היותו ללא ערב צמוד בחופשותיו וגם אם תתקבל בעניינו המלצה לשלבו במסגרת שיקום פרטני, לא ניתן יהיה לשלבו בשיקום בשל התנגדותה של משטרת ישראל להסרת ערב צמוד.

באשר לטענה כי בנסיבותיו של העותר היה מקום לחרוג מהנהלים, טוען המשיב כי העותר לא הצביע על נסיבה חריגה ומיוחדת אשר מצדיקה סטייה מנהלים, מבלי לגרוע מכך שקיום לשון הפקודה במסגרת של רשות מנהלית הנו הכרחי ונועד לשמור בין היתר על שוויוניות בין האסירים באכיפת הפקודות.

דיון והכרעה

8. לאחר שערעורו של העותר נדחה ע"י בהמ"ש העליון, אין חולק כי תאריך שחרורו המלא של העותר הוא 27/7/2023. סעיף 68א' לפקודת בתי הסוהר (נוסח חדש), התשל"ב - 1971 (להלן "הפקודה") מגדיר "יתרת מאסר" - תקופת המאסר שנותרה לאסיר לשאת עד לשחרורו בתום תקופת מאסרו המלאה או עד למועד שנקבע לשחרורו המוקדם עפ"י החלטת וועדת השחרורים או לפי כל דין, והכל לפי התקופה הקצרה מבניהן" (ההדגשה לא במקור ק.ר.).

דומני כי די באמור לעיל, כדי לדחות את טענת ב"כ העותר באשר לחישוב יתרת מאסרו. החלטת בית המשפט בפסק הדין נזרי, בכל הנוגע לחשוב תקופת מאסרו של אסיר לצורך שחרור מנהלי אין בה כדי להשליך על השאלה נושא העתירה.

האמירה הרלוונטית לענייננו מפסק הדין היא שצירוף התקופות הוא רק כלי לחשוב מועד השחרור וקביעת סדרי קדימויות בין אסירים שונים (ראה ס' 7 לפסה"ד וסעיף 44 לפסק דינו של כב' השופט סולברג).

9. כאמור, תום תקופת מאסרו המלאה של העותר היא 27.7.2023. פקודת המאסר חלף קנס הופעלה ב - 12.5.2013. משנדחה הערעור סיים למעשה העותר את 1095 ימי המאסר חלף קנס, לפיכך תקופת מאסר זו אינה הפיכה יותר וממילא נשמט הבסיס מתחת לטענת ב"כ העותר, כי יש להשקיף על המאסר חלף קנס כמרכיב דינמי אשר ביכולתו להשתנות ביום פלוני בהתאם ליכולותיו הכלכליות של העותר (סעיף 11 לעתירה). יתרת מאסרו של העותר, נכן למועד דחיית בקשתו ע"י הרשות כ-6 שנים וחצי.

משטרת ישראל התנגדה להקל בתנאי החופשה בשל יתרת מאסר ארוכה. הוועדה דחתה את בקשת העותר לאור יתרת מאסרו הארוכה, בקובעה שערב צמוד הינו תנאי הכרחי לפיקוח הדוק, בפרט לאור העובדה שמעצר הלילה שלו מתחיל בשעה 20:00.

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים בנושא זה, נחה דעתי כי דין העתירה להידחות. בהיותה אסיר מסווג לקטגוריה ב/1 ובהתחשב ביתר המאסר הארוכה ובמהותן של העבירות בהן הורשע, החלטת המשיב הנסמכת על עמדת משטרת ישראל, האמונה על בטחון הציבור, הינה סבירה ולגיטימית ובכל מקרה אינה לוקה בחוסר סבירות קיצוני.

10. הסעד החלופי - שילוב בשיקום פרטני, בלי קשר להסרת הערב הצמוד.

כאמור, העותר מסווג לקטגוריה ב/1 ושולב בשיקום הקבוצתי לאחר שנתקבל אישור מיוחד של משטרת ישראל, כדרישת סעיף ב(1) וב(2) לפקודת הנציבות 04.54.02 (להלן: "פקודת השיקום"). משולב בשיקום הקבוצתי מפברואר 2016.

סעיף 8 לפקודת השיקום קובע את התנאים לשילובם של אסירים במסגרת השיקום הפרטני. סעיף (א) קובע שניתן לאשר יציאת אסיר לשיקום פרטני, בכפוף לעמידה בכל התנאים המפורטים בסעיף 8(ב) בנוסף לתנאים הכלליים שפורטו בסעיף 5.

סעיף קטן (ב) קובע:

"אסירים השפוטים למאסר לתקופה העולה על שנה אחת

(1) יתרת המאסר שנותרה לאסיר עד למועד הצפוי לשחרור לא תעלה על 18 חודשים ולא תפחת מ-6 חודשים.

(2) האסיר השלים שליש מתוקפת מאסרו המלאה.

(3) האסיר יצא לשתי חופשות לפחות."

בעניינינו, משדחה ביהמ"ש העליון את ערעורו של העותר, מועד ה - 2/3 של העותר יחול ביום 10.6.2019, דהיינו נותרו לעותר יותר מ - 18 חודשים, אפילו מהיום, משכך, על פי תנאי הפקודה לא ניתן לשלב את העותר בשיקום פרטני. בנסיבות אלה מתייתר הצורך לדון בשאלה, אם ניתן לשלב את העותר בשיקום פרטני, על אף היותו מלווה בערב צמוד כתנאי לחופשותיו.

11. אוסיף כי מקובלת עלי עמדת המשיב לפיה אין לקשור בין תנאי החופשה לבין הצורך לשלב במסגרת שיקום. למשטרת ישראל שיקול דעת עצמאי הבוחן את בטחונו של הציבור ובטחון האסיר.

12. אין בידי לקבל את הטענה כי בנסיבותיו של העותר על הרשות לסטות מהנהלים שנקבעו על ידה, שהם בגדר הנחיות פנימיות ולהורות על העברתו של העותר לשיקום הפרטני גם ללא שינוי תנאי חופשותיו.

כעולה מרע"ב 6956/09 יונס נגד שירות בתי הסוהר (מפי כב' השופט דנציגר) פקודות השירות ובכללן פקודות הנציבות, הינן כללים שהוצאו מכוח חוק ועל כן מהוות הן תקנות. קיום לשון הפקודה, הינו הכרחי ונועד לשמור, בין היתר, על השיוויון באכיפת הפקודות כלפי האסירים.

אוסף, כי העותר לא הצביע על נסיבות מיוחדות המצדיקות סטייה, אם ניתן היה לעשות זאת.

סיכומי של דבר, העתירה אינה מניחה תשתית שיש בה כדי ללמד על פגם כלשהוא שנפל בהחלטת הרשות. העתירה נדחת.

ההחלטה תשלח לב"כ הצדדים.

ניתנה היום, י"ד אייר תשע"ז, 10 מאי 2017, בהעדר הצדדים.